

Are valla leht

Nr. 4) 79

arevallaleht@hotmail.ee

Leelo Lusik

mai 2008

51 42 621

Juustesse sõlmitud lehvib Sa püüad kinni hoida põgenevat lapsepõlve. Sa tead, et see ei õnnestu, aga püüad ikkagi ... Ainult tänane päev on sulle antud. Veel kaksteist tundi plikapõlve. Veel noorema õe uhiuus ranits ja jalas lontivajunud põlvik. Vaatad õrnalt oma esimest aabitsat ja veerid sosinal tähti

Nagu tookord

Koolihoovis mängid kilgates palli ja lätsu.

VEEL ON AEGA

Tuul juustes lehvimas, jooksed käsikäes lapsepõlvesõbraga ning sulle tundub, et aeg seisab. Su õhetaval näol helgib naer ning vaadates sõbra säravaid silmi, sa mõistad **ME OLEME SUURED**

**SOOVIME KOOLIDE LÕPETAJATELE
JÕUDU EKSAHITEKS JA UUTE
VALIKUTE TEGEMISEKS!**

Are Põhikooli lõpuaktus on 18. juunil kell 17.00

TÄNA LEHES:

**Volikogu ja
vallavalitsuse
istungite otsused** lk. 2

**Valla aukodaniku
valimisest** lk. 4

Mopeedid liikluses
lk. 5

**Pärnu politsei
hoiatab** lk. 6

Radoonist lk. 7

**Vallarahva
tegemistest**
lk. 8

Teated lk. 17

23. mai Are Vallavolikogu istungi otsused:

1. Are valla hangete teostamise korra I lugemine.
2. Are valla riigihangete korraldamise korra kinnitamine – eelnõu liikati tagasi.
3. Otsustati teha Are Vallavalitsusele ülesandeks korraldada riigihange Are Põhikooli renoveerimiseks juhul, kui Vabariigi Valitsus otsustab rahuldada Are valla taotluse KOIT-kavasse.
4. Moodustati Are valla arengukava koostamise komisjon.
5. Kinnitati reservfondi käsutamise kord.
6. Otsustati taotleda Are valla munitsipaalomandisse Are vallas Suigu külas 1109 m² suurune maatükk, millel asub Are vallale kuuluv pumppla.
7. Määrati Are vallas Niidu külas asuva Mõöbi katastriüksuse jagamisega tekkivate katastriüksuste nimed ja sihtotstarbed alljärgnevalt: MÖÖBI katastriüksus, sihtotstarve maatulundusmaa 100 %; ja KOTKAPESA katastriüksus, sihtotstarve väikeelamumaa 100 %;
8. Vaided Are Vallavolikogule:
Aadi Liiberti vaie 14.märtsi vallavolikogu otsusele nr 10 - lahendamine
Alvar Liiberti vaie 14.märtsi vallavolikogu otsusele nr 10 - lahendamine
Alvar Liiberti vaie 18.aprilli vallavolikogu otsusele nr 18 - lahendamine
Tiivi Liiberti vaie 18.aprilli vallavolikogu otsusele nr 18 - lahendamine
Silve Liiberit vaie 18.aprilli vallavolikogu otsusele nr 18 - lahendamine
9. Informatsioonid:
 - 9.1. Are valla üldplaneeringu keskkonnamõtjude hindamise käigust.
 - 9.2. Are valla 2008.a. aukodaniku valimisest.
 - 9.3. Are valla suveüritustest.
 - 9.4. Are Põhikooli hoolekogu avaldus: Õpilastele transporditeenuse osutamise reguleerimise kohta
 - 9.5. Murru Küla Seltsi avaldus.
 - 9.6. Alkoholi reklaami taotlusest Via Baltica äärde.

22. aprilli Are Vallavalitsuse istungi otsused:

1. Nõustuti maa ostueesõigusega erastamisega Raivo Tõnsingule ja tunnistati kehtetuks Are Vallavalitsuse 16.01.2008.a. korraldus nr 3 „Maa ostueesõigusega erastamine”, seoses aadressiandmete seaduse muudatustega.
2. Määrati Are vallas Suigu külas asuva Risti kü jagamisega tekkivate kü-le nimed ja sihtotstarbed alljärgnevalt: Risti kü – maatulundusmaa 100%; Tarmo kü – elamumaa 100%; Aire kü – elamumaa 100%.
3. Määrati Are vallas Võlla külas asuva Taali metskonna kü jagamisega tekkivate kü-le nimed ja sihtotstarbed alljärgnevalt: Taali metskond M-4 kü – maatulundusmaa 100%; Toru 58 A kü – transpordimaa 100%; Toru 56 A – transpordimaa 100%.
4. Anti välja korraldus tagastada reformimata riigimaast 23,28 ha ½ Raul Tonna 1e ja ½ Remi Tonna 1e Are vallas Suigu külas maaüksuse taastamiseks eraomandina.
5. Otsustati sihtfinantseerida II kvartalis 2008. a. OÜ Are Vesi tegevuskulusid 50 000.- krooniga.
6. Otsustati maksta toetust huvikoolis õppivate laste vanematele 50% õppemaksust kuus 2007./2008. õ/a nelja kuu (sept. – det.) eest.
7. Otsustati tasuta Pärnu-Jaagupi Muusikakoolis õppivate laste eest 50% õpilaskoha maksumusest 2008. a. I kvartalis.
8. Otsustati maksta valla sotsiaalse kaitse eelarvest:
 - Ühekordne toetus summas 450.- ühele inimesele
 - Ravimitoetus summas 2070.- kolmele inimesele
 - Toetus abivahendite eest summas 300.- ühele inimesele
 - Matusetoetus summas 1000.- ühele inimesele
9. Määrati kahele inimesele hooldaja ja hooldajatoetuse maksmine
10. Otsustati toetada Pärnu-Jaagupi kalmistu hooldustöid 5000.- krooniga.
11. Informatsioonid:

- Valla heakorrastamisest – „Teeme ära” 3.mai 2008
- Kavandavast metsareformist
- Are valla Jüriöö jooksu korraldamisest
- Määrati vallavalitsuse istungite ajad mais ja juunis – 13.05; 27.05; 10.06 ja 26.06.
- Otsustati maksta Lehtimäe kooli õpilastele taskuraha 200.- krooni lapse kohta.
- Reet Alamaa jagas informatsiooni 12.aprillil toimunud eakate laulupäeva kohta Pärivere klubis.

13. mai Are Vallavalitsuse istungi otsused:

1. Kinnitati riigihangete komisjoni uus koosseis: Jaanus Männik – esimees, Lauri Luur – liige, Aino Vaarma – liige.
2. Tunnistati Suigu küla ühisveevärgi trasside eelprojekti koostamise parimaks hinnapakujaks OÜ Arcus Projekt.
3. Tunnistati Uru – Marjassaare tee renoveerimise parimaks pakujaks Sinikas Transport OÜ pakkumine summas 271 798.84 EEK.
4. Tunnistati Aadu sild – Pärna tee ja Lepplaane tee renoveerimise parimaks pakujaks Valicecar OÜ pakkumine summas 437 308 EEK.
5. Lepplaane tänava ja Uue tänava renoveerimise parima hinnapakumise selgitamine lükati edasi järgmisele vallavalitsuse istungile.
6. Väljastati ehitusluba Are alevikus Tehnika 4 asuva korterelamu renoveerimiseks.
7. Anti välja korraldus väljastada kasutusluba õhuliini ja mastalajaama kasutamiseks OÜ-le Jaotusvõrk Parisselja külas Võõsiku kinnistul.
8. Kinnitati Are vallas Are alevikus Are – STK kinnistule projekteeritava puurkaevu projekteerimistingimused.
9. Kinnitati Are vallas Elbu külas Mäeotsa kinnistule projekteeritava elamu projekteerimistingimused.
10. Otsustati toetada Tori Vallavalitsust Tori kalmistu hooldustööde finantseerimisel 15 000.- krooniga arvestades asjaoluga, et Are valla Suigu piirkonna külade elanikud on seotud Tori kalmistu ja kirikuga.
11. Määrati hooldaja ja hooldajatoetuse maksmine.
12. Vabastati üks inimene hooldaja kohalt ja lõpetati hooldajatoetus maksmine.
13. Anti välja korraldus maksta valla sotsiaalse kaitse eelarvest:
 - Ühekordne toetus summas 3600.- ühele inimesele
 - Matusetoetus summas 2000.- kahele inimesele
 - Sünnitoetus summas 6000.- kahele inimesele
14. Informatsioonid:
 - Are Põhikooli renoveerimise jätkamisest: KOIT – kavast, riigihanke ja renoveerimise projektijuhtimise korraldamisest.
 - „Teeme Ära” tulemustest
 - Are valla 2008. a. suveüritustest
 - Eelarve 4 kuu täitmisest
 - 2007. aasta majandusaasta aruandest

Are Vallavalitsus teatab, et on valminud Are valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruanne.

Üldplaneeringu koostamise aluseks on Are Vallavolikogu 05. detsembri 2003. a otsus nr 36. Üldplaneering hõlmab Are valda, mille üldsuuruseks on 159,7 km². Üldplaneeringu koostamise põhieesmärgiks on Are valla ruumilise planeerimiskontseptsiooni loomine ja sellest lähtuva planeerimislahenduse väljatöötamine ning piirkonna arenguks vajalike maa-alade ja nende kasutusfunktsioonide määramine. Täpsemad eesmärgid tulenevad Planeerimisseaduse (jõustunud 1.01.2003) paragrahvist 8.

Üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) algatati Are Vallavolikogu 18.01.2008 otsusega nr 5. KSH käigus hinnatakse üldplaneeringu rakendamise kaasneda võivaid

strateegilisi keskkonnamõjusid planeeringu alal ja selle lähiümbruses. Piiriülest keskkonnamõju ei ole ette näha.

Üldplaneeringu algatajaks ja kehtestajaks on Are Vallavolikogu, üldplaneeringu koostamist korraldab Are Vallavalitsus (Pärivere 17, 87301 Are, tel: 44 518 61, fax: 44 518 63, e-post: sekretar@arevald.ee) koostöös A&L Management Eesti AS (Laki 11 E, 12915 Tallinn, tel: 50 25 525; 51 30 420, e-post: alm@almanagement.ee) konsultantidega. Keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Alkranel OÜ (Riia 15b, Tartu 51 010, tel/faks: 7 366 676; e-post: tanel@alkranel.ee).

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega on võimalik tutvuda Are Vallavalitsuse ruumides ajavahemikul 19.05 – 09.06.2008. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruannet saab elektrooniliselt alla laadida Are Vallavalitsuse kodulehelt <http://www.arevald.ee> Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandele saab esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi kirjalikult OÜ-le Alkranel või Are Vallavalitsusele kuni 09. juunini.

**Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu toimub
09. juunil 2008. a. Are Vallamaja saalis kell 16.00.**

Are Valla Aukodaniku valimisest.

Are Vallavolikogu kuulutab välja 2008 aasta Are Valla Aukodaniku valimiseks kandidaatide ülesseadmise.

Valla Aukodaniku nimetus antakse vallapoolse erilise austusavaldusena üksikisikule, kelle töö, tegevus ja isiklik eeskuju majanduse-, kultuuri-, hariduse-, spordi-, sotsiaal- või mõnes muus valdkonnas on pikema perioodi vältel silma paistnud erilise tulemuslikkusega ja kes on mõjutanud oluliselt Are valla arengut.

Korrektne ja nõuetekohane taotlus koos põhjendusega, millest selgub, milliste konkreetsete teenete eest isik aukodaniku kandidaadiks üles seatakse, esitatakse valla kantseleisse märgusõna „Valla Aukodanik” all hiljemalt 9. juuniks 2008a. Hiljem saabunud ettepanekuid ei arvestata.

Head vallakodanikud! Kutsun teid üles aktiivselt osalema Valla Aukodaniku valimisele kandidaatide esitamisel, sest inimesi, kes seda nimetust väärksid, leidub meil kindlasti.

Volikogu esimees Vilja Alamaa

Kas sinu kodu on sinu kindlus?

Iga inimene peab oma kodu kindluseks ja arvatakse, et seal õnnetusi ei juhtu. Kuid kahjuks see nii ei ole. Väga suur õnnetusi leiab aset just kodustes tingimustes ja oma hooletuse tõttu. Suurem osa kõigist tekkinud tulekahjudest on tingitud inimese enese hooletusest ja hoolimatusest.

Küsimusele, kuidas siis hoolitseda oma kodu eest, on lihtne vastata, tuleb ta muuta turvaliseks. Tulekahjude puhul kehtib üks vana ja hea ütlus: „Varas jätab varnagi seina, tuli ei jäta sedagi!” Just seetõttu tuleks alustada oma kodu turvaliseks muutmist just tuleohutuse poole pealt.

Esimene samm suitsuandur.

Esimene samm kodu turvaliseks muutmisel oleks muretseda suitsuandur, mis avastab tulekahju juba selle algstaadiumis. Suitsuanduri saab endale osta pea igast ehitus- ja kodukaupade poest. Suitsuanduri tööpõhimõte on, avastada tulekahju kiirelt ja anda sellest teada kõva piiksumisega. Suitsuandur reageerib suitsule juba esimeste minutite jooksul kui ruumis on suitsu.

Vana elektrijuhtmestik on ohu allikas.

Kriitilise pilguga tuleks üle vaadata ka kodune elektrisüsteem. Kui avastate midagi, mis pole silmaga ilus vadata, siis kindlasti pole see ka kõige ohutum ja võib tekitada üsna pea mõne õnnetuse. Vananenud või ülekoormatud

elektrijuhtmestik võib saada Teie kodule saatuslikuks. Targem oleks mõelda juhtmete uuendamisele ja kindlasti lasta seda teha inimesel, kes on seda tööd õppinud.

Küttekolded korda.

Loomulikult tuleks mõelda ka korstnate pühkimise peale ja lasta oma küttekolded üle vaadata spetsialistil. Spetsialist oskab juhtida tähelepanu valupunktile ja anda ka head nõu, kuidas edasi tegutseda. Selleks, et endale spetsialist koju kutsuda ei pea üldse palju vaeva nägema. Ka sel aastal on võimalik endale päästespetsialist koju kutsuda. Spetsialist vaatab Teie kodu üle ja annab nõu, kuidas oma kodu turvalisemaks muuta. Samuti aidatakse leida õige koht paigaldamata jäänud suitsuandurile ja soovi korral paigaldatakse ka kohe peremehe silma all. Samuti selgitatakse suitsuanduri tööpõhimõtet ja käitumist, kui suitsuandur peaks häiret andma. Sellise nõustamisteenuse saab endale koju tellida iga peremees või perenaine, kes vähegi oma kodust ja oma pere turvalisusest hoolib. Eks ole ju nii, et iga kodu muudab turvaliseks tema hoolitsev peremees.

Samuti osalevad päästetöötajad ka avalikel üritustel, kus saab nõu küsida ohutuse kohta, proovida kätt tulekustutiga kustutamisel ja uurida saab ka päästeautosid.

Registreeri endale kodukülastus telefonil 1524, kodukülastus on tasuta.

Katrin Zagorski
Pärnumaa ennetustöö vanemspetsialist
Lääne- Eesti Päästkeskus

Mopeedid liikluses

Aastatel 2005. ja 2006. toimus Pärnumaal kaheksa liiklusõnnetust, kus üheks osaliseks oli mopeed. Eelmisel aastal juhtus neid juba 21. Põhjusteks olid nii täiskasvanute purjus peaga mopeedijuhtimine kui ka laste nigelad mopeedijuhtimise oskused.

Ka sellel aastal märtsi lõpul sattus Pärnu linnas avariisse 10-aastane mopeedijuht, kes sõitis pihta pöõret sooritanud autole. Nii noor mopeedijuht poleks veel tohtinud tänaval liigeldagi. Noortel kipub just see tõsiasi kergesti meelest lipsama, et tänaval liiklemine nõuab teatavat vanust ja et õuealal või külateedel liiklemine on midagi muud, kui tiheda liiklusega linnatänaval või maanteel. Vanemad peavad

oma järelkasvule uhket sõiduriista soetades olema kindlad, et lapsel on omandatud liiklemise põhitõed.

Mopeedijuht peab sõiduteel sõitmiseks olema vähemalt 14-aastane ning 14-15-aastaselt mopeedijuhil peab mujal kui õuealal sõites olema kaasas ohutu sõidu võtete tundmist tõendav tunnistus ehk juhiluba, mida annab välja ARK-i büroo. Nii juhil kui kaassõitjal peab olema peas kaitsekiiver, mis peab olema nõuetekohaselt kinnitatud. Liiklusmärgid kehtivad kõigile – seega lubatud kiirusega liikuvast sõidukist möödasõit ei ole vägitükk, vaid liikluseeskirja rikkumine ning võib põhjustada liiklusohutlikke olukordi. Mopeedijuhti on võimalik liikluseeskirja rikkumise eest karistada kuni 10 trahviühiku ehk 600 krooni suuruse rahatrahviga. Joobes sõitmise või liiklusohutliku olukorra tekitamise eest kuni 100 trahviühiku ehk 6000 krooni suuruse rahatrahviga.

Motorrolleri kõrval on tänavail ka ridamisi teisi kaasliiklejaid ning ohutu sõit tähendab kõigiga arvestamist reegleid järgides.

Tõnu Kivis
Lääne Politseiprefektuuri Pärnu politseiosakonna
korrakaitsetalituse komissar

Eesti Energia korraldab elektritöid kodu- ja äriklientidele

Kui varasemalt tegi Eesti Energia elektritöid vaid oma vastutusalasse kuuluvas elektrivõrgus, siis alates eelmise aasta novembrist pakub energiasfirma oma klientidele terviklikku sise- ja väliselektritööde teenust. Uuteks teenusteks on elektripaigaldise projekteerimine, ehitamine, ümberehitamine ning elektripaigaldise tehniline kontroll.

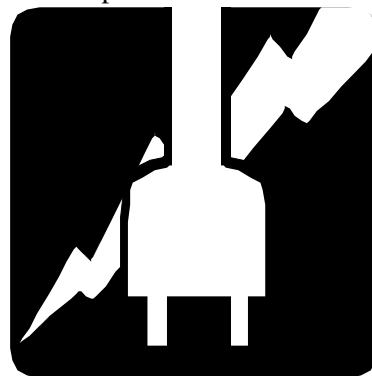
Elektritööde teenuseid pakub Eesti Energia ühtviisi nii kodu- kui äriklientidele. Ettevõtte Pärnu-Viljandi piirkonna juhtivkonsultandi Enn Truuts'i sõnul korraldatakse kõiki elektriga seotud töid, esialgu vaid mitte avariitöid.

„Otsustasime elektritööde teenusega turule tulla, sest selle vastu on olnud klientide pidev huvi. Kliendil on mugav, kui ta saab kõik elektriga seotud teenused ühest kohast tellida; lisaks on meil kogu Pärnu-Viljandi piirkonda kattev teenindusvõrk,“ räägib ta. „Enamasti ei ole kliendid elektriala inimesed, mistõttu meie abiga leitakse elektriettevõtetega lihtsamini ühine keel.“

„Aasta jooksul plaanime elektritööde teenuseid Pärnu-Viljandi piirkonnas pakkuda vähemalt 200 kodu- ja äriklientidele, kuid tegelik projektide arv sõltub nii nõudlusest kui ka projektide keerukusest,“ nendib Truuts. „Lisaks on kavas laiendada teenust lähitulevikus nõrkvooluga seotud töödele, mille alla kuuluvad arvuti- ja televõrgud, tulekahju- ja valvesignalisatsioonid. Paari kuu pärast hakkame rentima ehitusaegseid elektrikilpe ajutiste võrguühenduste kasutajatele.“

Elektritöid saab klient tellida esitades tellimuse oma piirkonna kliendihaldur Mart Reinsalu'le, külastades kohalikku klienditeenindusbürood või vormistades taotluse Elektritööde kodulehel www.elektritood.com.

Et lihtsustada pakkumise tegemist, tuleks kliendil kohe esitada ka võimalikult palju lisamaterjale, näiteks objekti projekt või majaplaan. Vajadusel täpsustab Eesti Energia projektijuht tellimuse ja meie poolt valitakse välja kliendi jaoks parim hinnapakkumine. Lõpliku otsuse hinnapakkumise sobivuse osas langetab klient, misjärel sõlmitakse töövõtuleping. Pärast lepingu sõlmimist juhib Eesti Energia projekti kulgu, suhtleb ise tööde teostajaga ning vastutab tööde kvaliteetse ja õigeaegse lõpetamise eest. Eesti Energia annab tehtud tööle kaheaastase garantii.

Lugupidamisega
Gea Toomemägi
Eesti Energia AS Teenindus

Pärnu politsei hoiatab inimesi metallivaraste eest

Viimasel ajal on Pärnus ja Pärnu maakonnas üha enam sagenenud inimeste hoovidest või asutuste territooriumitelt metallivargused.

Pärnu politseiosakonnas on ajavahemikul 01.01 – 19.05. 2008 registreeritud 43 juhtumit, mis on seotud metallivargusega. Kahel juhul on tegemist olnud mittesõidukorras olevate sõidukite varastamisega, varastatud on ka üks ratastraktor ning üks kahveltõstuk. Maikuus on registreeritud juba üheksa metallivargust.

Lisaks sisseburdmistele ja sellega kaasnevatele väiksemakogulistele vanametallivargustele on palju olnud ka neid juhtumeid, kus aiaga piiratud aladelt on ära viidud väga suuremõtmelisi metallist esemeid.

Seoses üha sagenevate juhtumitega palub politsei kriitilise pilguga üle vaadata metalli hoiustamispaigad. Asutuste territooriumid olgu võimalusel valvatud. Kuna ei varastata ainuüksi kasutuna seisma jäänud

mootoreid ja anumaid, vaid ka kaableid ning ehitusmaterjali, siis saavad omanikud tihti oma kauba väärtuslikkusest aru alles pärast varguse toimumist.

Tähelepanelikud saavad aga olla kõik inimesed. On teada, et suuremõõtmelisi metallist esemeid on varastatud ka päevasel ajal, mil kõrvalseisjad ei oska isegi kahtlustada, et mõne asutuse territooriumil sebevad töömehed sugugi vara õiguslikud omanikud ei ole. Kui märkate kuskil kahtlasi inimesi metallosasid sõidukile ladumas, siis palub politsei sellest teada anda

Hedy Tammeleht
Pärnu politseiosakonna infojuht
GSM: 564 89065
hedy.tammeleht@laane.pol.ee

Radoonist

Radoon on radioaktiivne looduslik gaas ning eraldab oma lagunemisel ioniseerivat α -kiirgust. Radoon on üks vahelüli loodusliku uraani lagunemisel stabiilseks pliiks. Uraani leidub suuremal või vähemal määral kõikjal maakooses, samuti ka kõikides mineraalsetes ehitusmaterjalides. Seega leidub kõikjal ka radooni. Radoon on värvitu ja lõhnatu inertgaas, mis ei osale keemilistes reaktsioonides. Ta võib lahustuda vähesel määral vaid vees, veres ja koevedelikes. Gaasiline olek ning suhteliselt pikk poolestusaeg (3,8 päeva) soodustavad radooni aatomite liikuvust pinnases ja ainete poorides. Maapinnast õhku väljunud radoon hajub kiiresti atmosfääris, mistõttu radooni kontsentratsioon võib olla siseõhus mitu korda kõrgem kui välisõhus. Välisõhus on radooni kontsentratsioon tavaliselt 10-30 Bq/m³, siseõhus võib aga ulatuda kuni mitmekümne tuhande bequerellini kuupmeetri kohta. Radoon laguneb edasi lühiealisteks tütarisotoopideks. Need on radioaktiivsed metalliioonid, mis kinnituvad õhus leiduvate tolmuosakeste külge või mitmesugustele pindadele (seintele, kardinale jne) ning emiteerivad samuti α -kiirgust.

Radoon annab ligi poole kiirgusdoosist, mida inimene saab looduslikest allikatest. Alfa kiirgus neeldub mõne cm paksuses õhukihis, ei suuda läbida paberit ega tungida läbi naha. Seega radoon ei ole ohtlik seni kuni ta ei ole sattunud organismi. Õhuga sisse hingatud radoonist ja tema tütarproduktidest vabanev α -kiirgus võib põhjustada hingamisteede vähki ja kopsuvähki. Mida suurem on radoonist saadav kiirgusdoos, seda suurem on risk haigestuda kopsuvähki. Radoonist põhjustatud kopsuvähi riski tõstab järsult suitsetamine ja viibimine kinnises ruumis. Ruumis suitsetamisel tekib õhus väga palju osakesi, mis on radooni ja tema tütarisotoopide kandjad. Suitsetuse õhu sissehingamisel satub kopsu rohkem α -kiirgust emiteerivaid aatomeid, põhjustades täiendava kiirgusdoosi ka limaskestadele.

Radoon satub hoonesse peamiselt pinnasest hoone alt ja ümbert, ehitusmaterjalidest, erinevatest kommunikatsioonist ja äravoolutorudest ning kraaniveest. Hoone sees on reeglina õhurõhk väiksem kui maja all, mistõttu gaas saab hõlpsalt maja alt hoonesse imbuda. Radoonisisalduse mõõtühikuks on Bq/m³, mis tähendab, et aktiivsuskontsentratsiooni juures 1 Bq /m³ laguneb ühe sekundi jooksul õhu igas kuupmeetris üks radooni aatom. Eesti Standardi EVS 840:2003 "Radooniohutu hoone projekteerimine" kohaselt peab uute hoonete elu-, puhke- ja tööruumides aasta keskmine radoonisisaldus olema väiksem kui 200 Bq/m³.

Are vallas viidi läbi radooni mõõtmine 26 detektoriga. Haaratud olid meie koolid ja mitmed kodud. Mõõdeti Are alevikus, Kurena, Lepplaane, Niidu, Parisselja, Päriverre, Suigu, Tabria, Võlla ja Murru külas. Keskmine näitaja oli 25 Bq /m³. Seega Are vallas ei tohiks olla probleeme liigse radooniga.

Refereerinud Signe Rõngas
Are valla maanõunik

VALLARAHVA TEGEMISED.

Muljeid prügikoristusaktsioonilt "Teeme ära 2008"

3. mai hommikul ärgates tundsin pisukest kahetsuspistet, et olin lubanud minna koos õpilastega valla peale prügi koristama, sest tundus mõistlikum oma kodu koristada. Aga mis lubatud, see lubatud. Päriveri klubi juurde lipujaama oli kogunenud suur hulk erinevaid inimesi, kes rohkem või vähem tuttavad. Saime kahte värvi kilekotte – kollaseid, kuhu pidi panema klaastaara, ja läbipaistvaid, kuhu käis ülejäänud prügi. Juhendavatel lehtedel oli lubatud ka punaseid kilekott, millesse pidi pandama ohtlikke jäätmeid, aga punaseid meie silmad ei näinud.

Meie grupis oli kuus inimest. Suundusime teelõigule Are alevikust Niidu küalani. Tundus, et see nii väike lõik on kääritegu, võib-olla tunnikene läheb aega, aga siis lubati Suigu poole edasi marssida. Algul oli päris naljakas, hõikusime üksteisele, mida keegi leidis. Mitmekesi veeretaskime tee äärde suuri autokumme, mis kilekotti ei mahtunud. Tee edenedes naljatuju kadus, sest leidsime krõpsupakkidesse uppunud hiiri ja pudelitesse kinnijäänud sadu mardikaid, Olime vihased inimestele, kes mõtlematult viskavad autoaknast välja igasugust rämps. Kas tõesti on nii raske need asjakesed ühte kotti koguda ja hiljem kusagile prügikasti poetada?! Prügi oli nii palju, et Niidu küla teest kaugemale me ei jõudnudki.

Klubi juures jagati osalejatele sooja suppi, morssi, kringlit ja märke, mis näitasid, et just need inimesed olid koristusaktsioonis TEGIJAD. Tore intsident oli, kui üks noormees leidis murult kommipaberi ja hüüatas ahastavalt: "Mida, prügi maas???" Ning kähku rändas kommipaber maast prügikasti.

Mõni inimene ütleb, et tema ei viska prügi maha ja sellepärast tema ei korista ka. Aga kui kodus käivad külalised, kes siis nende järelt koristab? Kas jäävad nõud pesemata, sest et pole määrinud ja siis ei pese ka. Ja mida muud see Eestimaa on, kui meie kodu. Ma ei usu, et mõni inimene käis sellepärast koristamas, et ta südametunnistus hakkas piinama eelmisel päeval metsa alla viidud prügikoorma pärast. Arvan, et reostajad on ikkagi need inimesed, kes koristamas ei käinud.

Suur tänu meie grupi vapratele TEGIJATELE: Tarmole, Triinule, Karinale, Merlinile ja Merlele. Koju tulles olin väsinud ja rahul, et sain anda oma panuse väärtusliku ürituse õnnestumisele. Aitäh aktsiooni korraldajatele ja kõigile, kes tol päeval ei pidanud paljaks kodust välja tulla!

L. Lusik

Pildistasid Leelo Lusik ja Valter Mihkels

Suure koristusaktsiooni “Teeme Ära” käigus sai Are vald oluliselt puhtamaks.

Mõned numbrid: 60 m³ autokumme, 123 t eelkoristatud prügi ja 4 multilift kärutäit “Teeme ära 2008” käigus kokku korjatud segaolmejäätmeid, lisaks ohtlikud jäätmed. Koristajaid kokku 201 inimest. Aktiivselt võtsid aktsioonist osa volikogu- ja vallavalitsuse liikmed, valla töötajad ja mõned elanikud. Vägesid juhatasid “Lipujaama” koordinaatorid Ivo Kivisaar ja Marek Leiner. Tublisti aitasid Are kooli õpilased Leelo Lusiku eestvedamisel ja Noorkotkad Robert Kinnari juhtimisel. Laste jõul käidi läbi ja koristati kogu valla ulatuses VIA Baltika äärne. Kõigile osalejatele suur AITÄH!

Kui liikuda valda mööda ja ka keskasulas, siis silma riivavaid kohti on veel. Are aleviku korterelamute taga ja garaazide vahel on päris palju sodihunnikuid. Majaelanikud, vaadake üle kriitilise pilguga oma majade ümbrused ja koristame siis vähemalt jaanipäevaks kõik ära! Tuletame Teile kõigile meelde, et trahv prügi ladestamise eest selleks mitte ettenähtud kohas on eraisikutele 18 000 krooni ja firmadele 50 000 krooni. Vastava nõude võib kohalik omavalitsus või keskkonnainspektsioon esitada ka maaomanikule. Prügi koht on prügikastis või jäätmete sorteerimisjaamas, selle vedamine metsa alla sobib ainult ülimalt lühinägelikele ning nõdrameelsetele inimesele. Ja see „inimene“, kes tõi oma mööbli, kiivri ja televiisori vallamaja juurde, üritades sinna uut prügihunnikut tekitada, võiks tulla vabandust paluma, vastasel korral peame talle vormistama trahvi tuginedes tunnistajate ütlustele ja oma nime võib ta lugeda juba järgmisest vallalehest.

Teadmiseks kõigile: rehvid, ohtlikud jäätmed, taara, elektroonika paber ja papp on võimalik tasuta ära anda selleks ettenähtud kohas. Lisainfo telefonidel: 5259752 (Lauri) ja 5253189 (Signe).

Signe Rõngas ja Lauri Luur

Suigu Seltsimajast.

1. mail oli Suigus suurem kevadine koristamine. Koguneti seltsimaja juures ja koristati majaümbrust, kraave, majadevahelisi platse. Talvel said maha saetud kuivanud paplid ja nende oksarisu oli veel maas. Oksad said tänu laste abile kõik põletatud ja riisutud. Lea ettevõtmisel istutasime Tori tee äärde mõned noored puud. Tahan tänada kõiki, kes osalesid sel päeval koristamisel nii oma majade, kui seltsimaja juures. Eriti Vallot ja Kadrit, kes aitasid masinatööga ja Jüri Väherit kes oma mürgipritsiaga tegi umbrohutõrjet. Siin kõik koristusel osalejad: Mariliis Rõngas, Mariliis Aaspalu, Kadri Jõemetsa, Indrek

Jõemetsa, Katariina Jõemetsa, Vallo Jõemetsa, Kristiina Taggel, Vera Rikovskaja, Maia Matsalu, Elle Tohver, Lea Eamets, Signe Rõngas, Ingrid Tamla, Iiris Tamla, Mairo Aaspalu, Aire Aaspalu, Adeele Kuslap, Enn Kuslap, Jüri Rõngas, Mariann Hantson, Aare Hantson, perekond Leiner, Mauriko Erm, Ella Kullamaa, Eva-Lotta Pärtel, Kaisa Rõngas, Joosep Kuslap, Eliisabet Kuslap, Eveli Kuslap, Ott Rõngas, Vaike Nuut, Reio Eamets.

14. mail võtsime vastu külalisi Rohelise Jõemaa tegevusgrupiga. Meid külastasid Eesti põllumajandusministeeriumi ametnikud, Hispaania, Taani ja Läti LEADER tegevusgruppide eestvedajad (pildil). Eesmärgiks oli tutvuda ettevõtjate, valla ja mittetulundusühenduse koostööga. Vallapoolseks esindajaks oli volikogu esimees Vilja Alamaa.

17. mail olid meil külas Tahkuranna vallast seltsi „Tahkurandlane“ esindajad. Kokku 25 inimest. Rääkisime oma tegemistest ja nemad omadest. Oli tore kogemusi vahetada.

Signe Rõngas ja Eveli Kuslap

Are valla IV laulu- ja tantsupidu

17. mail toimus Pärivere klubis Are valla IV laulu- ja tantsupidu. Vaatamata jahedale ilmale, lillelaadale ja võistlustele Toris, oli saalis päris palju osavõtjaid. Kontsert algas tervituskõnega vallavanemalt Jaanus Männikult ning jätkus tantsude, laulude ja pillimänguga. Esinesid solistid, koorid, rahvatantsurühmad. Esmakordselt näitas oma oskusi Pärivere klubi värske noortebänd. Külalistena astusid ette rahvatantsijad Halinga vallast. Kava oli enam, kui kaks tundi pikk. Kontsert lõppes suure ühistantsuga – „Oige ja vasemba“. Jagati tänusõnu juhendajatele: Marje Tilgale, Ulvi Taltsile, Tiina Saarele, Jakob Kaunissaarele, Anne Niibole. Lilli ja kingitusi jätkus kõigile.

Juhendajate tänu kuulub lauljatele, tantsijatele ja pealtvaatajatele! Me kõik ajame ühist asja rahvatantsu ja muusikalise tegevuse arendamist Are vallas. Oleme üheksa kuud üheskoos õppinud-harjutanud, mille tulemusel nägi ilmavalgust meie tore ühistöö – laulu- ja tantsupidu. Kui kollektiiv tuleb peole esinema, tahab ta vaatajatele pakkuda parimat, milleks ta suuteline on. Kui kollektiivist puudub kasvõi üks inimene, on esinemisel juba väike auguke sees (Kes tuleb peole, auk kingas?!). Seetõttu täname kõiki, kes tulid kontserdile kas esinejana või pealtvaatajana!

Täiskasvanu otsustab ise, kas ta läheb peole või teeb selle asemel midagi enda jaoks olulisemat. Laps peab tavaliselt tegema seda, mida tema vanemad tahavad. Pere plaane lapse väikese etteaste pärast peol ei ole nõus muutma mitte iga lapsevanem, seetõttu tahame eriti esile tõsta neid lapsi ja peresid, kus ei peetud paljukuks laps ilusti riidesse panna ja peole esinema saata. Eriti tublid on need vanemad, kes peole lapsele kaasaelama tulid. Peol laulsid ja tantsisid järgmiste perede tublid kasvandikud: Ülari ja Marleen Lippmaa – Kerli Aagi ja Elvis Pärteli perest; Kristel ja Ott-Joosep Lusik – Leelo ja Kaido Lusiku perest; Kaia-Liis Peks – Kristine Feldmanni ja Tõnu Peksu perest; Kelli Reinsalu – Elge Blande ja Ravo Reinsalu perest; Daniel Jeršov – Maili Lillemägi ja Aleksander Jeršovi perest; Egert Siigur – Aive Annuste ja Margus Siiguri perest; Gethryn Tamp – Thea Bukini perest; Sirli Sing – Kaja Lipmaa ja Toomas Ammussaare perest; Rebecca Tüرنpuu – Regina ja Harry Tüرنpuu perest; Viljar Altermann – Sirje Altermanni perest; Laura Luur – Taivi ja Tõnu Luuri perest; Elina Rannas – Kersti Rannase ja Ramses Raidmetsa perest; Ita Kuusik – Pille Põrgi ja Leho Kuusiku perest; Brenda Kremer – Olga Kremeri ja Peep Petersoni perest; Kristjan Valk – Pilvi Valgu perest; Kairi Vanatoa – Kaidi ja Rein Vanatoa perest; Carol Reinaru – Krista Ao perest; Ave Vaan – Angela ja Aavo Vaani perest; Johanna Margaret Kakko – Reet ja Johannes Kakko perest; Merlin Madisson - Kaja ja Eino Madissoni perest; Mari Küla - Merit ja Jaak Küla perest; Ingrid Tamla – Viiu ja Veiko Tamla perest; Evely Alamaa – Ingrid ja Ain Alamaa perest; Janar Aia – Iivika ja Valdur Aia perest; Liina Kasemaa – Kadi Kasemaa perest; Aaron Tugedam – Aelika ja Andrus Tugedami perest; Ave Eisenschmidt – Astra Laretei perest; Erle Kalda – Eire Kalda ja Elmet Valgmäe perest; Laurene Männik – Piret ja Peeter Männiku perest; Maarja Täht – Eve Tähe ja Erik Harki perest; Elisabeth Pahk – Külliki ja Aare Pahki perest; Mariann Hantson – Olga Rikovskaja ja Anti Hantsoni perest; Kristiina Taggel – Kadri ja Vallo Jõemetsa perest; Mauriko Erm – Marcella Luide ja Margus Ermi perest; Karolin Siimer – Marge ja Lembit Siimeri perest; Dolores Eamets – Eve Eametsa ja Madis Jauki perest; Laura Pohlak – Kristi Hansari perest; Eliisabet Kuslap – Eveli ja Enn Kuslapi perest; Reio Eamets – Age Eametsa

perest; Kevin Saare - Ülle ja Tõnu Saare perest.

Lugupeetud lapsevanemad, olete oma lapsele õpetanud kohusetunnet ja üksteise-mõistmist, et koos tehtu saaks hästi lõpule viidud. Olete õpetanud lapsele südameheadust tema kollektiivi kaaslaste vastu. Olete kasvatanud tänutunnet lapses vanemate vastu, mõistes lapse vajadusi. Olete näidanud, et Teie peres mõistetakse kultuuri tähtsust lapse kasvamisel inimeseks. Valla suurim pidu läks tänu Teile hästi korda! Täname!

Ringijuhid Ulvi Talts, Marje Tilk,
Anne Niibo

Vallavanema vastuvõtt Are valla tublidele lastele.

27. mail toimus hea traditsiooni kohaselt vallavanema Jaanus Männiku vastuvõtt tublidele Are valla koolide õpilastele. Seekord oli kutsutuid päris palju. Alguseks vallavanema tervituskõne, seejärel esines Taimar Müller Pärnu Ühisgümnaasiumist erinevate mustkunsti trikkidega. Lapsed olid suures vaimustuses, kuidas kaardid pakkidest õigetes kohtades välja tulid ja Egertil piisas vaid mustkunstniku silma alla oma pallile peale puhuda, kui juba oli peos kaks palli. Seejärel jagati lastele ja nende õpetajatele tänukirju ja kingitusi. Toomegi siinkohal ära õpilaste nimed koos saavutustega : Ainult viitele õppisid järgmised õpilased – Viljar Altermann 1.kl, Maarja Täht 1.kl.; Elisabeth Pahlk 1.kl.; Mariann Hantson 1.kl.; Kaia-Liis Peks 2.kl.; Kelli Reinsalu 2.kl., Daniel Jeršov 2.kl.; Ülari Lippmaa 2.kl.; Egert Siigur 2.kl. Ott-Joosep Lusik 2.kl. Eliisabet Kuslap 2.kl.; Ave Eisenschmidt 3.kl.; Karl Hans Siimer 3.kl.; Ita Kuusik 4.kl.; Reivo Türnpuu 4.kl.; Kevin Saare 4.kl.; Reio Eamets 4.kl.; Kristel Lusik 5.kl.; Ando Vaan 9.kl. ja Allar Juss 9.kl.

Erinevatel võistlustel saavutasid häid tulemusi järgmised õpilased:

Janek Küla 4.kl. – 4. koht maakondlikul matemaatikaolümpiaadil;

Krislyn Kask 6.kl. – 2. koht maakondlikul ajaloo-olümpiaadil;

Olev Erm 6.kl. – 3. koht maakondlikul bioloogiaolümpiaadil;

Jüri Küla 7.kl. – 4. koht maakonna ajaloo-olümpiaadil ja 5. koht vene keele viktoriinil;

Mairo Aaspalu, Kaido Siimer ja Mart Põrk 7.kl. - 5. koht vene keele viktoriinil;

Karina Poolma 8.kl. – 1. koht maakonnas ja 3. koht vabariigis kodu-uurimistöe eest;

Ave Vaan 8.kl. - 6. koht maakondlikul bioloogiaolümpiaadil, 5. koht viktoriinis „Tunne oma maad“

Marten Aluste 8.kl. – 3. koht maakonnas loodusteaduste olümpiaadil ja 3.-4. koht geograafiaolümpiaadil;

Hans Kristjan Kallaste 8.kl. – 2. koht maakonnas loodusteaduste olümpiaadil;

Ando Vaan 9.kl. -1. koht maakondlikul ja kolmas koht vabariiklikul bioloogiaolümpiaadil,

5.koht viktoriinis „Tunne oma maad“ ja 4. koht maakonna geograafiaolümpiaadil.

Raul Aassalu 9.kl. – 5. koht maakonna keemiaolümpiaadil, 2. koht muusikaviktoriinil;

Allar Juss 9.kl. - 5. koht maakondlikus viktoriinis „Tunne oma maad“

Merlin Madisson – 2. koht maakondlikul muusikaviktoriinil

Triinu Amussaar – 2. koht maakondlikul muusikaviktoriinil

Vastuvõtt lõppes suure laua ääres tordisõõmise ja morsijoomisega.

Tore, et meie vallas on nii palju tublisid ja tarku lapsi.

„Sõda“ Are alevikus.

24. mail kogunes hulk noori poisse Aresse Oja tänavale, et teada saada, mis on paintball. Kõigepealt viidi läbi ohutustehnika alane instrueerimine, siis jagati varustus. Lahing läks lahti Via Baltika äärsel karjamaal, kuhu oli eelnevalt lahinguväli maha pandud. Kohalolijaid jagus kolme võistkonna jaoks. Poistel oli pinge päris suur, mis väljendus selles, et tavaliselt „surnuid“ enam ei tulistata, kuid nii mõnigi lasi kuulid lendu, kui keegi kusagilt lähedalt käsi üleval rohu seest ootamatult välja ronis. Ja tuli välja, et nende „kuulidega“ pihta saada polegi väga mõnus. Võitjaks osutus võistkond „Kütid“ (pildil), kes sai kingituseks klubi „VISAHING“

kinkekaardi. Tahapoole jäid „Äpud“ ja „Karvased“. Need, kes kohale tulid, jäid üritusega väga rahule. Suur tänu Tartu klubile „VISAHING“! Ja ootame Teid uut üritust korraldama.

Maskis lidus ringi ja pildistas L. Lusik

Vallakodanik toriseb

Kas olete jalutanud ilusal kevadpäeval heledas rõivas külavaheteel? Kui olete, siis milliseid emotsioone see matk teie tekitab? Millised nägid välja teie riided koju naastes? Kas tundsite end värskena, kopsud puhast õhku täis või tõttasite kõigepealt vannituppa pead pesema? Mis naljakad küsimused, imestab mõnigi nüüd. Aga tegelikult on asi naljast väga kaugel. See on täiesti tavaline ja normaalne et kauneid kevade- ja suvepäevi varjutavad meil hiiglaslikud tolmupilved. Teekäija peab arvestama, et kui ta kodust lahkudes kauni valge pluusi selga paneb siis Ares bussi astub kindlasti tolmuhalliga. Ei taha ma siin nüüd toriseda vallavalitsuse kallal et olgu olla ülehommeks meie külavaheteel asfalteeritud. Siililegi selge, et see üks mõttetu torin oleks. Mina tahan koputada SINU südamele, kallid autoomanik. Mis tunne sul oleks, kui sind ennast seal tee ääres paksu tolmupilve maetakse? Kuidas Sinule meeldiks, kui su õuel pidevalt tolmuloor lehviks? Kas on Sul telliskivi autosse peidetud gaasipedaali litsuma, et alla 100 km/h kohe mitte kuidagi sõita ei õnnestu? Või käib see su eneseuhkuse pihta, kui hoogu pisut vaikselt võtad? Nüüd Sa loed ja kindlasti itsitad omaette, et ei tea mis kirp seda tädi küll hammustas. Aga tegelikult on mu meel ikka päris kibe. Talv oli meil selline nagu ta oli. Ei olnud harvad need korrad kui lapsed tulid koolist, üleni poriseks pritsituna. Nüüd siis need vastikud tolmupilved. On ju võimalik ka kruusateel sõites kaaskodanikega arvestada. Ei ole vaja pidevalt ja kõikjal ainult kiiruskatseid teha. Pealegi on põhilised tee ääres kõndijad siiski lapsed, kes koolist tulevad. Kui nad selles tolmus oma nina ette ei näe, võib vägagi vabalt juhtuda et mõnigi neist kogemata lihtsalt järgmisele autole kogemata ette satub.

Mis oleks siis kogu selle jutu mõte? Väga lihtne: KALLIS AUTOOMANIK! PALUN ARVESTA TEEKÄIJAGA. ÄRA PRITSI TEDA MUDASEKS! ÄRA SUNNI TEDA TEED JÄTKAMA TOLMUPILVES LÄKASTADES!

Külaelanik, kes elab kruusatee ääres

ARE PÕHIKOOLI TEGEMISED

Emadepäeva üritus toimus 9. mai õhtupoolikul Are koolis. Kohal oli üllatavalt palju vanemaid – nii vanaemasid, emasid, vanaisasid kui isasid. Üritus algas kontserdiga, kus lauldi, tantsiti ja loeti luuletusi. Järgnevalt kuulasid kõik Raivo Vokk'i loengut toitumisest. Samal ajal, kui emmedele issidele rääkis Ervin Laanvee, tegid lapsed Raivo Vokk'i juhendamisel laudadele suupisteid, mis kohe valmides ka lauale kanti. Nagu esimeses loengus õpetati, olid kõik hästi tervislikud, värvilised ja lastele üllatuseks ka ülimalt maitsvad. Õhtu lõppes oksjoni ja kreeka tantsudega. Oli väga vahva üritus ja lapsed said koos vanematega veeta ühe vahva õhtupooliku.

Soomlased Ares.

Nädalapäevad võõrustasid meie kooli õpilased kümmet soomlasest eakaaslast. Käidi veekeskuses, bowlingut mängimas, jalutati mererannas, muulil, niisama linnas poodides, külastati vallavalitsust ja Kuninga tn. Põhikooli. Käidi söömas pitsarestoranis ja õpetajad külastasid ka Tervise vabaajakeskust. Kõige vahvam üritus oli Kaisma järve ääres, kuhu olid kutsutud kõik koos peredega. Toimus matk, õhtune piknik, spordivõistlused ja öödisko. Enamik saabus sealt tagasi alles järgmisel hommikul.

Tundus, et meie soome sõbrad jäid rahule ja juba oodatakse järgmise aasta külaskäiku Soome.

Suur tänu kõikidele peredele, kes võtsid vaevaks külalisi võõrustada.

Õpilaste ajalooalaste uurimistöode võistluse „Eesti Euroopas“ tulemused. Uurimistöode võistluse tulemustest kokkuvõtte tehti 17. mail 2008.a. Tartus. Konverentsil osalesid EV president hr. T.H. Ilves ja haridusminister hr. T. Lukas. Kõige enam töid oli Võrumaalt - 32, Tartumaalt 11 ja Pärnumaalt 10. Võistlusel osales 120 õpilast ja neid juhendas 62 õpetajat, 17 tööd oli grupitööd. Kokku valmis ja hindamisele läks 94 tööd. Zürii jättis välja andmata nii põhikooli kui gümnaasiumi osas esimese koha. Välja anti mõlemas vanuseastmes teised ja kolmandad kohad, eriauhinnad, raamatupreemiad või lihtsalt tänukirjad.

Pärnumaa tulemused olid: Põhikooli kolmas koht tuli Are Põhikooli 8. kl. õpilasele Karina Poolmale töö eest „Are ja Lehtimäe sõprusuhted – aken Euroopasse“. Juhendaja Elve Tamvere. Eripreemia sai Audru Keskkooli 9.kl. õpilane Mare Heinluht tööga „Eesti ja vene kultuuride lõimumine“. Juhendaja Anita Uibu. Gümnaasiumiastmes sai kolmanda koha Marten Vares Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumi 10. klassist tööga „Eesti õpilasmalevaga Saksa Demokraatlikku Vabariiki“. Juhendaja Elve Tamvere. Raamatupreemiat väärisid Kristiina Seim Pärnu Ühisgümnaasiumist tööga „Tiina Tamman Londoni lähistelt“ (juh. Elve Tamvere) ja Katrin Kiisk tööga „Vanuritest taasiseseisvunud Eesti Vabariigiis ja nende mälestused“ (Juh. Anne Kärner).

Kokkuvõtvalt - tublide õpilaste edu on kooli edu!

Tekstid seadis lugemiseks L. Lusik

Suigu LAK toimetused

Lauldes emale

13.mail oli Are valla rahval võimalus nautida Okasroosikese ja tema kavaleri võrratul eestvedamisel meie valla parimate laululaste kontserti.

Žürii otsusel olid võitjad erinevates kategooriates järgmised:

Laura Lii Adler- kauneim sinilillelaul;

Kaisa Rõngas- žürii lemmik, Elina Rannas - kauneim kevadlaul,

Angela Arumäe - kõige südamlikum kodulaul,

Karolin Siimer - kauneim kodulaul;

Rines Markvard - kauneim armastuslaul

Johanna Margret Kakko ja Merlin Madisson - parim duett,

Merlin Madisson - tore laul ja huvitav kitarrisaade,

Joosep Kuslap - kõige mehisem laul.

Väga vahva pidu sai teoks tänu heale meeskonnale. Tänuõnad Signe ja Jüri Rõngasele, Eveli Kuslapile, Ulvi Taltsile, Marje Tilgale, Anneli Tammele, Imbi Rootsile, Ille Aaspalule, Ave Kivikasele, kõigile lasteaiaõpetajatele ja õpetaja abidele.

Anneli Uibu

Suigu Lasteaed- Algkool annab teada ...

Lasteaed puhkab
**1. juulist kuni
3. augustini 2008.a.**

Liha marinaadid

Tänapäeval on uute maitsete leidmine ja katsetamine lausa trendiks muutunud. Marinaadid on väga hea moodus erinevaid maitseüansse ühendada ja täiesti uusi maitsebukette luua.

Marineerimine on üks viise liha **pehendamiseks** ja **maitsestamiseks**. Marinaadid annavad lihale erinevaid maitseüansse. Enim on levinud õli- ja happemarinaadid.

Hapuained aitavad lagundada sidekude (põhiline sitkuse tekitaja), mille tagajärjel liha muutub pehmemaks. Sellisteks aineteks on vein, õlu, rabarberi-, õuna-, sõstra-, sidruni-, laimi-, apelsini-, greibi- või ananassimahl, toiduäädikas, jogurt, piim, piimapulber, pett, keefir, purustatud tomatid jne. Samas ei tohi nende ainete, eriti toiduäädika kasutamisega üle pingutada, kuna siis muutub liha kuivaks ja tuimaks.

Toiduõli aitab lihale pehmeneda, hoida kinni lihamahlasid ja samuti aitab maitseainetel lihasse imenduda. On olemas ka spetsiaalseid grillõlisid.

Seega muudab maitsestatud **õlimarinaadis** seismine liha pehmemaks ja annab ka maitset. Toiduõlidest kasutatakse tavalist **rapsiõli**, erilise maitsega on **oliivi-**, **basiiliku-**, **päevalille-**, **kõrvitsaseemne-** või **kreekapähkliõli**. Huvitava maitseüansi lisamiseks sobib mõni tilk intensiivsemat **seesami-** või **trühviõli**, mis tagab lihale nn taustamaitse.

Vedela marinaadi hulka ei panda alati **soola**, kuna see tõmbab lihamahlad kiiremini välja. Soola on hea lisada küpsemise lõppfaasis või juba küpsenud roale. Loomulikult ei ole vaja soola lisada kauplusest ostetud marinaadis lihale.

Kui panna marinaadi hulka veini, tasub järgida reeglit, et **valge vein** sobib paremini valge lihaga ja **punane vein** punase lihaga. Kasutatakse ka veiniäädikaid.

Marinaadi koostisesse sobivad hapuained, mesi, sinep, sinepiseemned, tomatipüree või ketšup, erinevad mahlad ja ekstraktid (nt granaatõunaekstrakt), Coca-Cola, Jägermeister, konjak, viski, sojakaste, oliiviõli jt toiduõlid, grillõlid, mineraalvesi, mitmed maitseviljad (troopilised viljad, pähklid jne), värsked või kuivatatud ürdid, maitseained (piprad jms) ning paljud muud lisandid.

Marinaadi peaks olema umbes 8-20% lihakogusest. Liha ei tohi marinaadis "ujuda", vaid marinaad peab lihatükke ühtlaselt katma.

Liha katmisel marinaadiga saame hakkama väiksema marinaadikogusega juhul, kui kasutada kilekotti. Olenevalt hoiutemperatuurist, lihast ja marinaadist peaks seisuaeg kestma paarist tunnist mõne päevani.

Enne kuumtöötlemist tuleb eemaldada lihalt liigne marinaad. Väga märg liha ei pruunistu, vaid hakkab aurustavas niiskuses hauduma. Samas pole vaja liha pinda ka päris kuivaks pühkida.

Lähimad üritused.

28. mai	Suigu LAK lehekeste lasteaia lõpupidu. 4. kl. lõpuaktus.
29.-30.mai	Suigu LAK ekskursioon "Kalevipoja jälgedes"
29. mai N.	Are pargis kell 18.00 Pärnumaa valdade suvemängude jooksukross
30. mai R.	Are PK viimane koolikell "Tutipidu"
1. juuni P.	Päriveri klubis kell 12.00 Lastetoa pidulik avamine.
4. juuni K.	Are PK kell 10.00 lõpuksam eesti keeles
5. juuni N.	Are PK loodusring Tallinnas ekskursioonil loomaaeda ja botaanikaaeda.
10.-13.06	Kihelkonna koolide laste suvine puhke- ja spordilaager Kaisma järve ääres. Info R. Semenov tel. 51 52 534
11. juuni K.	Are PK kell 10.00 lõpuksam matemaatikas
9.-20.juuni	Töötab EÕM
14. juuni L.	Noorkotkaste ekskursioon Põhja-Eestisse
16. juuni E.	Are PK kell 10.00 valik lõpuksam - bioloogia, keemia, ühiskonnaõpetus, inglise keel
18. juuni K.	Are PK lõpuaktus kell 17.00
19. juuni N.	Valla beebipäev
23. juuni E.	Are pargis kell 21.00 JAANITULI Eeskavaga esineb ansambel Kajakas. Rahvuslikud sportmängud. Kell 22.00 tule süütamine. Tantsuks mängib "Arest" Töötavad müügikohad.

Meie hulgast on lahkunud

Õlje-Elfrida Kõllo 19.03.1931 - 28.04.2008

Mart Kollamaa 08.09 1935 - 12.05.2008

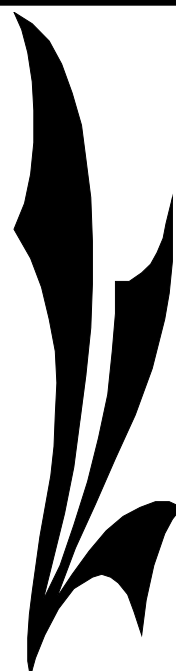
Ella Härm 06.07.1932 - 16.05.2008

Jüri Kask 16.05.1934 - 17.05.2008

Valve Solom 25.09.1925 - 24.05.2008

Lembit Madisson 09.07.1932 - 25.05.2008

Avaldame kaastunnet omastele!

TEATED

Are vallas kasutusel olevad olulised telefoninumbriid:

Vallavanem Jaanus Männik	- 44 518 68 ; 51 22 321	vallavanem@arevald.ee
Abivallavanem Lauri Luur	- 44 518 62 ; 52 59752	abivallavanem@arevald.ee
Vallasekretär Aino Vaarmaa	- 44 518 60	vallasekretar@arevald.ee
Maanõunik Signe Rõngas	- 44 518 75 ; 52 53 189	maanounik@arevald.ee
Sotsiaalnõunik Heli Tõrva	- 44 518 76 ; 53 339 477	sotsiaalnounik@arevald.ee
Pearaamatupidaja Helgi Kallaste	- 44 518 78	pearaamatupidaja@arevald.ee
Sekretär-asjaajaja Terje Võsumets	- 44 518 61 ; 52 69 732	sekretar@arevald.ee
Päriveri klubi juhataja Sirje Pilter	- 44 518 66 ; 51 702 82	areklubi@hotmail.com
Are raamatukogu juhataja Malle Pajo	- 44 518 65	are@pkr.ee
Suigu raamatukogu juhataja Eveli Kuslap	- 44 63 494	suigu@pkr.ee
Spordiinstruktor Rein Semenov	- 51 52 534	rein21@hotmail.com
Konstaabel Valdu Kaljur	- 51 185 20	
Bussijuht Marek Alamaa	- 53 485 121	
OÜ Are Vesi juhatuses esimees Kert Alamaa		
Rikked, tellimised, info, teated	- 44 518 64; 529 8849	arevesi@hotmail.com

1. juunil kell 12.00 avame Päriveri klubis pidulikult **VÄIKELASTE MÄNGUTOA**

Ootame mudilasi koos vanematega
lõbusalt aega veetma ja torti süüa.
Võimalusel rõõmustage lastetuba
avamispeol väikese mänguasjaga.

Are Naisselts Hoolivad Südamed

Täname Are vallarahvast, kes
andis oma allkirja Eesti
riigimetsa kaitseks.

Oma allkirja saab veel anda
arvuti teel liikumise "Päästke
Eesti Metsad" kodulehel
www.hooliveesti.ee

Jaanus Männik
ja Vilja Alamaa

Eelteade ekskursioonihuvilistele.

Sel aastal toimub meie suur suvine reis 22. augustil.

Külastame Tallinna Botaanikaaeda ja gladiolinäitust,

Kadrioru parki, presidendi roosiaeda
ning kaunist Kadrioru lossi.

Uudistame Viimsi poolsaart,
sealt juba edasi Palmse ja Sagadi lossid.

Kindlasti lisandub eelpool mainitule veel palju muudki
huvitavat.

Täpsemat informatsiooni leiate juuni-juulikuu vallalehest.
Parimate tervitustega Vilja

Üleskutse.

Kui Sul leidub kodus
korralikke, terveid laste
mänguasju ja keegi nendega
enam ei mängi, siis kingi need
Are laste uude mängutuppa.
Lapsed tunnevad seal nende
üle kindlasti suurt rõõmu.

Võta ühendust Viljaga
tel 56 453 560

Are vallavalitsus on kollektiivpuhkusel 7. 07 – 27. 07

Täpsem info järgmises vallalehes.

*Et ees oleks palju naermata naeru
Õnne ja tervist
mitte vähem kui praegu!*

ÕNNITLEME

SÜNNIPÄEVALAPSI !

03.06	RAIMOND TROMM	50.a. Are alevik
08.06	AIVE REHTLA	50.a. Lepplaane küla
09.06	LINDA UUSTALU	76.a. Murru küla
09.06	KALEV TALI	71.a. Suigu küla
09.06	AINO KIRSCHBAUM	55 .a. Are alevik
10.06	HELMA AASPALU	87.a. Suigu küla
10.06	HELJU SINISALU	82.a. Are alevik
16.06	VOLDEMAR TAMMELEHT	65.a. Niidu küla
16.06	AINO VESKILT	55.a. Suigu küla
20.06	JAAN SELLING	55.a. Eavere küla
22.06	ARNOLD PRINTS	65.a. Murru küla
22.06	LUULE LIPPMAA	60.a. Elbu küla
24.06	VIRVE KEERSALU	55.a. Suigu küla
26.06	ANTS PÕLDSAAR	60.a. Niidu küla
26.06	VIKTOR RAISKI	55.a. Eavere küla

NB! Meil on rõõm avaldada vallalehes juubelid alates 50st ja kõik sünnipäevad alates 70st.

**KES SOOVIB, ET TEMA SÜNNIPÄEVA LEHES
EI AVALDATA; PALUN ANDA SELLEST
TEADA VALLA SEKRETÄRILE
tööpäeviti tel. 44 518 61**

Õnnitleme!

**19. aprillil sündis
Kadri Võhmale ja Marko
Monesile
poeg CARL-MARIO MONES.**

**23. aprillil sündis
Sirve Padumetsale
poeg KEVIN PADUMETS**

**1. mail sündis Margit ja
Kalle Saarele
tütar ANNABELL SAAR**

*Üks silmapaar,
üks rõõmusaar
Toogu rõõmu emale ja isale*

Suvine leht ilmub juuni lõpul- juuli algul.
Kirjatükkide laekumise tähtaeg võiks olla 20. juuni.
Kel võimalust, vaadake vallalehe värvilist varianti
Are valla kodulehelt www.arevald.ee
Kaunist suve algust kõigile lugejatele!

Toimetaja

**Lehe toimetaja: Leelo Lusik
Tel. 5142621; 44 63 596
Oja 4 Are vald,
Pärnumaa 87 301**